

MRF 2021.112

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 1. marts 2021 (j.nr. 20/00549)

Undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40 til ejer af lastbil ophævet, da forureningen hverken hidrørte fra lastbilen eller ejerens uforsvarlige adfærd, hvorfor ejeren af lastbilen ikke kunne anses for forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1 eller 2.

Sønderborg Kommune blev i oktober 2019 orienteret om udsivning af olie fra en værkstedsbygning på en ejendom. Oliespildet var forårsaget af et uheld i august 2019, hvor en lastbil i forbindelse med levering af kalk på ejendommen var væltet ind i værkstedsbygningen. Bygningens nordgavl og dele af tagkonstruktionen styrtede sammen, hvorved nogle olietønder, som var placeret inde i bygningen, væltede. Ved opfølgende tilsyn konstaterede kommunen, at der var spor af oliespild på jorden foran værkstedsbygningen. Kommunen meddelte den 7. januar 2020 med henvisning til jordforureningslovens § 40 påbud om forureningsundersøgelse til ejeren af lastbilen, idet kommunen vurderede, at denne var at anse som forurener i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1 eller 2. Påbuddet blev påklaget af lastbilens ejer, der anførte, at kommunen ikke i jordforureningsloven § 41, stk. 3, nr. 1 eller 2, havde hjemmel til at udstede påbuddet, da forureningen hverken hidrørte fra lastbilsejerens virksomhed eller dennes uagtsomme adfærd. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) lagde til grund, at forureningen hidrørte fra de olietønder, der var opbevaret i

værkstedsbygningen på ejendommen. Da ejeren af lastbilen hverken anvendte eller drev virksomhed forbundet med olietønderne, kunne denne ikke anses for forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1. Nævnet bemærkede, at olieforureningen ikke hidrørte fra lastbilen, og at situationen dermed var forskellig fra den situation, hvor en transportør af stoffer og produkter kan mødes med påbud, hvis en forurening sker fra en tankvogn, lastbil el.lign. under transporten eller i forbindelse med levering af stoffer, produkter eller materialer. Nævnet fandt endvidere ikke, at lastbilsejeren kunne anses for forurener efter § 41, stk. 3, nr. 2, idet kommunen ikke havde godtgjort, at der i forbindelse med selve uheldet var handlet uforsvarligt. Nævnet fandt desuden ikke grundlag for at tilsidesætte lastbilsejerens oplysning om, at denne på tidspunktet for uheldet hverken blev bekendt med eller oplyst om, at der var opmagasineret olie i værkstedsbygningen, eller at olietønder var væltet, hvorfor lastbilsejeren ikke fandtes at have handlet uforsvarligt ved ikke at kontakte kommunen efter uheldet. På denne baggrund ophævede Miljø- og Fødevareklagenævnet undersøgelsespåbuddet.

Kommentar: Afgørelsen understreger, at selv om en forurening udgår fra en ejendom, der anvendes erhvervsmæssigt, medfører det ikke automatisk, at der er en erhvervsmæssig forurener omfattet af jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1.

1. marts 2021
Sagsnr. 20/00549
PRO

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

OPHÆVELSE af undersøgelsespåbud i sag om olieforurening i Sønderborg Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter jordforureningslovens § 40, jf. § 77, stk. 1, nr. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Sønderborg Kommunes afgørelse af 7. januar 2020 om undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40 på ejendommen matr.nr. F1 beliggende A1 i Sønderborg Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 12 måneder, jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 om forurennet jord.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 14. januar 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af påbudsadressaten, der er repræsenteret ved advokat.

Klager har navnlig anført, at der hverken i jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1 eller 2, er hjemmel til at udstede et undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40, stk. 1, til klager.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.4.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Sagen drejer sig om forurening på ejendommen matr.nr. F1
, beliggende A1 i Sønderborg
Kommune (herefter "ejendommen").

Ejendommen er beliggende i et område med drikkevandsinteresser (OD) og uden for indvindingsopland til alment vandværk.

Det fremgår af sagens oplysninger, at det primære grundvandsmagasin i området er beskyttet af ca. 25 m moræneler. Det fremgår desuden, at det nærmeste vandløb er beliggende ca. 190 m øst for ejendommen.

2.2 Den påklagede afgørelse

Sønderborg Kommune har den 7. januar 2020 meddelt påbud om en forureningsundersøgelse efter jordforureningslovens § 40 på og øst for ejendommen.⁴

Påbuddet er udstedt til klager, idet Sønderborg Kommune har vurderet, at klager, som ejer af den lastbil, der den 15. august 2019 væltede ind i en værkstedsbygning på ejendommen, kan anses som forurener i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, eller § 41, stk. 3, nr. 2.

Sønderborg Kommune har vurderet, at det er klagers lastbil, der leverede kalk på ejendommen, der skal betragtes som den virksomhed, der har forårsaget forureningen på ejendommen, og at klager derved kan anses som forurener i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1. Kommunen har i den forbindelse lagt til grund, at det var den væltede lastbil, der var årsagen til, at værkstedsbygningens nordgavl og dele af tagkonstruktionen styrtede sammen, hvorved olietønder, som var placerede inde i bygningen, væltede, og olie løb ud og forårsagede forureningen.

⁴ Det bemærkes, at Sønderborg Kommune den 17. december 2019 udstedte et enslydende påbud til klager, hvori der imidlertid ikke var fastsat en frist til opfyldelse af påbuddet. Kommunen erstattede derfor påbuddet af 17. december 2019 med påbud af 7. januar 2020, hvori der er fastsat en frist til opfyldelse af påbuddet.

Dernæst har Sønderborg Kommune vurderet, at klager subsidiært må anses som forurener i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2. Kommunen har som begrundelse herfor anført, at det må karakteriseres som uagtsomt at arrangere aflæsning af kalk på en måde, så en lastbil vælter.

Videre fremgår det af afgørelsen, at Sønderborg Kommune har anført, at oliespildet må formodes at have stået på i ca. 2 måneder, og at måneden forud for meddelelse af påbuddet var meget nedbørsrig. Kommunen har derfor vurderet, at der er en forøget risiko for, at der ved uheldet er sket forurening af jord og grundvand.

Herudover har Sønderborg Kommune vurderet, at forureningen ikke er fjernet. Kommunen har i den forbindelse dels lagt vægt på oplysningerne og dokumentationen fra de to tilsyn, der er foretaget på ejendommen, henholdsvis den 16. og 17. oktober 2019, dels på, at forureningen på tidspunktet for påbuddet havde stået på i ca. 2 måneder.

Sønderborg Kommune har endvidere vurderet, at der alene er en begrænset risiko for, at forureningen har spredt sig til nærmeste vandløb, beliggende ca. 190 m øst for uheldsstedet.

På den baggrund har Sønderborg Kommune samlet vurderet, at omfanget af den efterladte forurening skal undersøges for at fastlægge, hvilken risiko den udgør, og hvordan den kan afhjælpes. Kommunen har derfor meddelt påbud om undersøgelse af forureningen på og øst for ejendommen i henhold til jordforureningslovens § 40, stk. 1.

Endeligt fremgår det af afgørelsen af 7. januar 2020, at påbuddet skal opfyldes ved, at der bliver foretaget en forureningsundersøgelse af et kvalificeret firma. Undersøgelsen skal udføres ved boringer og eventuelle poreluftsmålinger, hvori der skal udtages jord-, vand- og eventuelt poreluftprøver efter nærmere bestemte krav, som fremgår af påbuddet.

Når undersøgelsen er gennemført, skal der, ifølge påbuddet, udarbejdes en rapport, som overordnet skal belyse forureningens (1) art og omfang, (2) virkning på miljø og sundhed, (3) hvordan eventuelle følger kan afhjælpes eller forebygges, og (4) oplysninger vedrørende en restforurening, hvis det overvejes at efterlade en sådan.

2.3 Sagens forhistorie

Det fremgår af sagens oplysninger, at uheldet med lastbilen, som beskrevet ovenfor i afsnit 2.2, skete den 15. august 2019, da klagers chauffør var i færd med at aflæse kalk fra lastbilen. Det fremgår desuden af sagens oplysninger, at klager overfor Sønderborg Kommune har oplyst, at klager orienterede ejendommens ejer om uheldet.

I forbindelse med uheldet blev der ikke rettet henvendelse til Sønderborg Kommune, som derfor først i forbindelse med et tilsyn den 16. oktober 2019 blev opmærksom på oliespildet.

Sønderborg Kommunes miljøvagt blev den 16. oktober 2019 kaldt ud til et miljøhæld på ejendommen, idet en forbigående borger havde opdaget udsivning af olie fra en værkstedsbygning.

Miljøvagten konstaterede ved tilsynet den 16. oktober 2019, at der lå væltede og lækende olietønder på gulvet i værkstedsbygningen og at olien var flydt ud på jorden igennem en åben ende af bygningens gavl og videre mod øst. Miljøvagten fik ved tilsynet opsøgt en del af olien i bygningen, og udlagt en mindre jordvold foran den åbne ende af gavlen. Endvidere fik miljøvagten udlagt grus på vejen ca. 40 til 50 m øst for værkstedsbygningen med henblik på at opsøge olie der.

Ved et opfølgende tilsyn den 17. oktober 2019 konstaterede Sønderborg Kommune, at der var spor af oliespild på jorden foran værkstedsbygningen og langs vejen mod øst.

Af fotos fra tilsynet ses, at den ene gavl samt dele af taget på værkstedsbygningen er styrtet sammen. Der ses desuden et oplag af bygningsdele, navnlig brædder, på pladsen uden for værkstedsbygningen. Af et foto inde fra værkstedsbygningen ses, at der er opmagasineret 4 tønder, som må formodes at være olietønder. En olietønde har fået en større ”trykskade” fra toppen og ca. 1/3 ned. Der ses ikke skader på de øvrige 3 tønder. Af tilsynsfotografierne ses desuden, at olietønderne er placeret til venstre for den sammenstyrtede gavlvæg, ca. 1,5 m ind i bygningen, og under det delvist sammenstyrtede tag. Af tilsynsfotoerne ses herudover, at der i værkstedsbygningen er opbevaret en række andre ting, f.eks. diverse værktøj, hylder, dunke, spande, metalrør m.v.

2.4 Klagens indhold

Klager har i klagen af 14. januar 2020 indledningsvis bl.a. præciseret, at der var tale om en lastbilstrailer, som væltede. Klager har oplyst, at årsagen til uheldet var, at kalken, som følge af regnvejr, sad fast i lastbilstrailerens, hvilket bevirkede, at traileren vred sig og væltede under tipping.

Klager har videre anført, at der ved uheldet med den væltede lastbilstrailer opstod umiddelbare skader på værkstedsbygningen, men at klager ikke på dette tidspunkt blev bekendt med eller oplyst om, at der var opmagasineret olie i værkstedsbygningen, og at olietønder skulle være væltet. Dette blev klager først bekendt med 2 måneder efter uheldet. Klager har oplyst, at klager ikke har stået for den faktiske udbedring af bygningen.

Klager har herefter overordnet anført, at der hverken i jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1 eller 2, jf. § 40, stk. 1, er hjemmel til at udstede et undersøgelsespåbud til klager.

For så vidt angår jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, har klager anført, at klager ikke kan karakteriseres som ”forurener” efter bestemmelsen.

Klager har ikke bestridt, at jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, også omfatter mobile anlæg, men har anført, at bestemmelsen kun finder anvendelse, hvis forureningen hidrører fra det mobile anlæg. Klager har med henvisning til MAD 2005.1751 og MAD 2006.304 herefter anført, at bestemmelsen ses anvendt i tilfælde, hvor der sker spild af et forurenende produkt i forbindelse med transport/levering af det pågældende produkt.

Klager har i den forbindelse bemærket, at det er uomtvistet, at forureningen på ejendommen skyldes olie, og at Sønderborg Kommune har lagt til grund, at olien hidrører fra væltede olietønder i værkstedsbygningen. Klager har samtidig anført, at klagers eneste tilknytning til ejendommen består i, at virksomheden leverede kalk på ejendommen den 15. august 2019, og at klager ikke har en erhvervsmæssig tilknytning til den spildte olie.

For så vidt angår jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2, har klager for det første anført, at det er udokumenteret, at olietønderne er væltet som følge af det uheld, som skete den 15. august 2019 i forbindelse med klagers aflæsning af kalk. Da olieudsivningen først blev konstateret den 16. oktober 2019, mener klager, at det må anses for usikkert, at olietønderne er væltet den 15. august 2019.

Klager har herefter anført, at aflæsningen af kalk er tilrettelagt og udført på forsvarlig vis, og at den omstændighed, at lastbilstraileren væltede, beror på et hændeligt uheld.

Klager har videre anført, at selv hvis det antages, at klager har handlet ansvarspådragende ved aflæsning af kalk, er olieforureningen ikke en påregnelig følge af uheldet.

2.5 Sønderborg Kommunes bemærkninger til klagen

Sønderborg Kommune har i sine bemærkninger af 22. januar 2020 til klagen fastholdt, at klager efter kommunens opfattelse er at betragte som forurener i jordforureningslovens § 41, stk. 3's forstand, og dermed påbudsadressat i sagen.

Sønderborg Kommune har til det af klager anførte om, at det ikke er dokumenteret, at olietønderne er væltet som følge af uheldet den 15. august 2019, anført, at såvel fotos fra Miljøvagten den 16. oktober 2019 og fotos fra kommunens tilsyn den 17. oktober 2019 viser, at olietønderne er væltet som følge af, at værkstedsbygningens tag og vægge er styrtet sammen. Det samme fremgår af rapport fra Miljøvagten af 16. oktober 2019.

Sønderborg Kommune har derfor vurderet, at det er indiskutabelt, at bygningen er styrtet sammen som følge af, at lastbilstraileren er væltet ind i

bygningen, og at forureningen derfor hidrører fra den væltede lastbilstrailer.

Sønderborg Kommune finder det kritisabelt, at kommunen først blev gjort bekendt med uheldet 2 måneder senere af en forbipasserende borger, der opdagede forureningen.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at tage stilling til, om klager på det foreliggende grundlag kan anses som forurener efter enten § 41, stk. 3, nr. 1 eller nr. 2, i jordforureningsloven.

3.2 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Det følger af jordforureningslovens § 40, stk. 1, at miljømyndigheden kan påbyde en forurener, jf. § 41, stk. 3, at give de oplysninger, som har betydning for vurderingen af afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger vedrørende en eventuel forurening.

Det fremgår af jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, at som forurener anses den, der i erhvervsmæssigt eller offentligt øjemed driver eller drev den virksomhed eller anvender eller anvendte det anlæg, hvorfra forureningen hidrører. Forureningen, eller en del heraf, skal være sket i den pågældende driftsperiode.

Af jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2, fremgår endvidere, at som forurener anses andre, der har forårsaget en forurening, såfremt forureningen skyldes uforsvarlig adfærd eller en adfærd, der er omfattet af strengere ansvarsregler i medfør af anden lovgivning.

3.2.2 Jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har indledningsvis undersøgt, om klager kan anses som forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1.

I forhold til offentlig og erhvervsmæssig aktivitet er der tale om et ubetinget forureneransvar. Dvs., at ansvaret for en forurening efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, påhviler forureneren uagtet om denne i øvrigt kan bebrejdes forureningen.

For så vidt angår forureneransvaret efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, fremgår blandt andet følgende af forarbejderne til jordforureningsloven:⁵

”Bestemmelsen i stk. 3 fastsætter, hvem der kan være adressat for et påbud. Påbud kan meddeles til den, der driver eller ved lovens ikrafttræden den 1. januar 2000 drev den virksomhed, eller anvender eller anvendte det anlæg, hvorfra forureningen hidrører, jf. bestemmelsen i nr. 1. Bestemmelsen omfatter alene forureninger, der stammer fra fast ejendom eller anlæg, hvorfra en offentlig eller privat virksomhed har haft sine aktiviteter. Forureningen skal være forårsaget af den pågældende virksomhed. Det er ikke tilstrækkeligt, at der findes forurening på den grund, hvor virksomheden er beliggende. Der skal påvises årsagsforbindelse mellem driften af virksomheden og forureningen.

Skyldes forureningen en udledning under en virksomheds drift, kan virksomheden (driftsherren) påbydes en oprydning, hvad enten udledningen skyldes overtrædelser af vilkår, uforsvarlig adfærd hos en ansat, en dårlig installation eller et hændeligt uheld m.v. Virksomheden kan naturligvis efter almindelige erstatningsretlige regler søge regres over for den, der direkte forårsagede forureningen.

[...]

Bestemmelsen omfatter også mobile anlæg, hvad enten der er tale om egentlige driftsanlæg, for eksempel transportable asfaltanlæg, spildevandsanlæg m.v. eller transportanlæg (lastbiler, tankvogne m.v.). En transportør af stoffer og produkter kan derfor mødes med påbud, hvis en forurening sker fra en tankvogn, lastbil el.lign. under transporten eller i forbindelse med levering af stoffer, produkter eller materialer, herunder eksempelvis også affald.

Det er den, der driver eller drev virksomheden, der kan mødes med påbud efter bestemmelsen. Det, at man ejer grund, bygninger eller anlæg, er således ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at påbud kan meddeles.”

Myndighederne skal godtgøre, at forureningen hidrører/hidrørte fra den pågældende virksomhed. Kravene til, hvad myndighederne skal kunne godtgøre i relation til et undersøgelsespåbud efter jordforureningslovens § 40, stk. 1, er beskrevet i bemærkningerne til bestemmelsen:⁶

”Med formuleringen mulig forurener og eventuel forurening i bestemmelsen i stk. 1, 1. punktum angives, at undersøgelsespåbud kan – som det hidtil har været praktiseret, når der er blevet givet undersøgelsespåbud efter miljøbeskyttelseslovens § 72 meddeles, når myndighederne har en begrundet mistanke om, at der er en forurening, der skal undersøges, og at den mulige

⁵ Jf. bemærkningerne til § 41 i forslag L183 af 10. februar 1999 til Lov om forurennet jord.

⁶ Jf. bemærkningerne til § 40 i forslag L183 af 10. februar 1999 til Lov om forurennet jord.

forurening med overvejende sandsynlighed kan hidrøre fra den mulige forureners virksomhed eller anlæg.”

I MAD 2006.826, hvor en entreprenør havde forvoldt et ledningsbrud, som gav anledning til olieforurening fra en boligudlejningsejendom, udtalte Miljøklagenævnet – ganske vist vejledende – bl.a. følgende om det ubetingede forurenersansvar i jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1:

”Miljøklagenævnet finder på denne baggrund det nærliggende at forstå § 41, stk. 3, nr. 1, på den måde, at det ubetingede forurenersansvar har relation til forureningskildens driftsherre eller ejer, og at denne i givet fald er henvist til efter almindelige, erstatningsretlige regler at gøre regres over for den, der gennem en skadegørende handling har været den direkte årsag til forureningen.”

Miljøklagenævnet henviste i den vejledende udtalelse desuden til, at det

”i P1 : Jordforureningsloven med kommentarer (2000), s. 253, [antages,] at det ubetingede forurenersansvar efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, påhviler ledningsejeren og ikke den, der har forvoldt den skade, der er forureningens direkte årsag.”

I UfR 2010.844 H, som omhandlede spørgsmålet om, hvorvidt et olieselskab, som foretog påfyldning af en olietank hos en villaejer, var rette påbudsadressat for et undersøgelsespåbud, udtalte landsretten bl.a., at der ”[i øvrigt] heller ikke findes grundlag for at fravige det klare udgangspunkt i jordforureningsloven om, at det er driftsherren eller ejeren af forureningskilden, der er ubetinget ansvarlig for en forurening.” Dommen blev stadfæstet af Højesteret.

Det fremgår herudover af forarbejderne til jordforureningslovens § 41, stk. 1, at også forureninger, der sker fra oplag af affald eller stoffer, der f.eks. anvendes i produktionen, på den ejendom, hvorfra virksomheden drives, omfattes af bestemmelsen.⁷

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på denne baggrund, at klager ikke kan anses som forurenere efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har lagt vægt på, at den, der kan mødes med et påbud efter § 41, stk. 3, nr. 1, er den, der i erhvervmæssigt eller offentligt øjemed driver eller drev den virksomhed eller anvender eller anvendte det anlæg, hvorfra forureningen hidrører.

I nærværende sag hidrører forureningen fra den eller de olietønder, der var opbevaret i værkstedsbygningen på Ejendommen. Olietønderne er derved

⁷ Jf. bemærkningerne til § 41 i forslag L183 af 10. februar 1999 til Lov om forurennet jord.

at anse for forureningskilden. Da klager hverken driver eller drev virksomhed forbundet med olietønderne, eller anvendte eller anvender anlæg i forbindelse med olietønderne, er det Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at klager ikke i en situation som den foreliggende, er at anse for forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker hertil, at olieforureningen ikke hidrører fra klagers lastbil, og at situationen dermed er forskellig fra den situation, hvor en transportør af stoffer og produkter kan mødes med påbud, hvis en forurening sker fra en tankvogn, lastbil el.lign. under transporten eller i forbindelse med levering af stoffer, produkter eller materialer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har desuden lagt vægt på, at det både af forarbejder og praksis fremgår, at en virksomhed, som er blevet mødt med et påbud efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1, efter almindelige erstatningsretlige regler kan søge regres over for den, der direkte forårsagede forureningen.

En situation, hvor den, der har forårsaget en forurening, ikke i erhvervs-mæssigt eller offentligt øjemed driver eller drev den virksomhed eller anvender eller anvendte det anlæg, hvorfra forureningen hidrører, er således omfattet af almindelige erstatningsretlige regler eller af jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2, og ikke af jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 1.

3.2.3 Jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2

Miljø- og Fødevareklagenævnet har dernæst undersøgt, om klager kan anses som forurener efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det i den konkrete sag påhviler Sønderborg Kommune at godtgøre, at klager har handlet uforsvarligt, og at den konstaterede jordforurening skyldes klagers uforsvarlige adfærd. Kommunen har i det påklagede påbud af 7. januar 2020 anført, at klager subsidiært må anses som forurener i henhold til jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2, idet det efter kommunens opfattelse må karakteriseres som uagtsomt at arrangere aflæsning af kalk på en måde, så lastbilen vælter.

For så vidt angår forureneransvaret efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2, fremgår blandt andet følgende af forarbejderne til jordforureningsloven:⁸

”Der foreslås en »opsamlingsbestemmelse« i nr. 2, hvis anvendelse forudsætter, at forureneren har handlet uforsvarligt, eller at situationen er omfattet af strengere ansvarsregler, for eksempel færdselsloven. En bilist, som forårsager en forurening i forbindelse med et færdselsuheld, vil være omfattet.”

⁸ Jf. bemærkningerne til § 41 i forslag L183 af 10. februar 1999 til Lov om forurennet jord.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder på baggrund af de foreliggende oplysninger, at det ikke kan fastslås, at klager i forbindelse med uheldet eller efterfølgende har udvist uforsvarlig adfærd og derved kan mødes med et påbud efter jordforureningslovens § 41, stk. 3, nr. 2.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at klagers adfærd ikke er undergivet en strengere ansvarsnorm, men skal vurderes ud fra, om klager har handlet uforsvarligt. Nævnet bemærker i den forbindelse, at forholdet ikke er omfattet af færdselsloven,⁹ da færdselsloven gælder, hvor andet ikke er bestemt, for færdsel på vej, som benyttes til almindelig færdsel af en eller flere færdselsarter, jf. færdselslovens § 1.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har lagt til grund som ubestridt, at klagers lastbil væltede ind i værkstedsbygningen i forbindelse med aflæsning af kalk på ejendommen den 15. august 2019. Ifølge klager skyldtes dette, at kalken, som følge af regnvejr, sad fast i lastbilstrailerens, hvilket bevirkede, at traileren vred sig og væltede under tipning. Nævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte klagers oplysninger om årsagen til uheldet.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har vurderet på baggrund af de oplysninger, der foreligger vedrørende uheldet, at Sønderborg Kommune ikke har godtgjort, at klager i forbindelse med selve uheldet har handlet uforsvarligt.

Spørgsmålet er herefter, om det kan anses for godtgjort, at klager efter selve uheldet har udvist en uforsvarlig adfærd.

Der foreligger ikke oplysninger om, hvorvidt klager eller ejendommens ejer på tidspunktet for uheldet konstaterede, at der lå væltede og lækkende olietønder i værkstedsbygningen. Klager har derimod bestridt, at klager på tidspunktet for uheldet blev bekendt med eller oplyst om, at der var opmagasineret olie i værkstedsbygningen, og at olietønder skulle være væltet. Klager har i klagen anført, at klager først 2 måneder efter uheldet blev bekendt med, at olietønder i værkstedsbygningen skulle være væltet. Det fremgår herudover af påbuddet af 7. januar 2020, at klager oplyste ejendommens ejer om uheldet, men disse oplysninger ses ikke nærmere dokumenteret i de foreliggende oplysninger.

Efter Miljø- og Fødevarerklagenævnets opfattelse kan det dog lægges til grund, at hverken klager eller ejendommens ejer kontaktede kommunen vedrørende hverken uheldet eller oliespildet.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har vurderet navnlig ud fra tilsynsfotografierne fra den 17. oktober 2019, at klagers oplysninger om, at klager på tidspunktet for uheldet hverken blev bekendt med eller oplyst om, at der

⁹ Lovbekendtgørelse nr. 1324 af 21. november 2018 færdselsloven.

var opmagasineret olie i værkstedsbygningen, eller at olietønder skulle være væltet, ikke på det foreliggende grundlag kan tilsidesættes. Nævnet har lagt vægt på, at værkstedsbygningen fungerede som opbevaring for en række forskellige ting, og at tilsynsfotografierne viser, at det alene var én ud af fire olietønder, der var blevet beskadiget ved en tryksskade.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har vurderet, på baggrund af ovenstående, at Sønderborg Kommune heller ikke har godtgjort, at klager efter selve uheldet har handlet uforsvarligt ved ikke at kontakte kommunen.

På denne baggrund ophæver Miljø- og Fødevareklagenævnet Sønderborg Kommunes påbud af 7. januar 2020.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at nævnet ikke med nærværende afgørelse har taget stilling til, om kommunens påbud kan rettes mod øvrige (juridiske) personer, herunder grundejer.

3.4 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1.

3.5 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Sønderborg Kommunes afgørelse af 7. januar 2020 om påbud om undersøgelse efter jordforureningslovens § 40 på ejendommen matr.nr. F1 beliggende A1 i Sønderborg Kommune.